EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 29.6.2021
COM(2021) 353 final

2021/0174 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ajavahemikuks 2021–2026 kalanduse erikomitees, mis on loodud ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TEEMA

Ettepanek on nõukogu otsuse kohta, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse ELi nimel ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu[1] (kaubandus- ja koostööleping aastateks 2021–2026) artikli 8 lõike 1 punkti q alusel moodustatud kalanduse erikomitees. See seisukoht hõlmab kalanduse erikomitee ülesandeid, mis sisaldavad kaubandus- ja koostöölepingu alusel õiguslikke tagajärgi omavate õigusaktide vastuvõtmist.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostööleping

Kaubandus- ja koostöölepingus on sätestatud sooduskord sellistes valdkondades nagu kaubavahetus ja teenuskaubandus, digikaubandus, intellektuaalomand, riigihanked, lennundus ja maanteetransport, energeetika, kalandus, sotsiaalkindlustuse koordineerimine, õiguskaitse ja õigusalane koostöö kriminaalasjades, temaatiline koostöö ja osalemine liidu programmides. Lepingu eesmärk on tagada võrdsed tingimused ja põhiõiguste austamine. Kaubandus- ja koostöölepingut kohaldati ajutiselt alates 1. jaanuarist 2021 ja see jõustus 1. mail 2021.

2.2. Kalanduse erikomitee

Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 1 punktiga q loodi kalanduse erikomitee. Kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 508 on esitatud mittetäielik loetelu kalanduse erikomitee ülesannetest ja pädevusvaldkondadest.

Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 4 kohaselt on kalanduse erikomiteel oma pädevusvaldkonnas õigus:

- teha järelevalvet kaubandus- ja koostöölepingu ja selle lisalepingute rakendamise üle ja vaadata see läbi ning tagada nende nõuetekohane toimimine;
- aidata partnerlusnõukogul täita oma ülesandeid ja eelkõige anda partnerlusnõukogule aru ja täita talle viimase poolt pandud ülesandeid;
- võtta vastu otsuseid, sealhulgas muudatusi, ja soovitusi kõikides küsimustes, mille puhul see on kõnealuse lepingu või selle lisalepingutega nii ette nähtud või mille jaoks on partnerlusnõukogu oma õigused artikli 7 lõike 4 punkti f alusel erikomiteele delegeerinud;
- arutada kõnealuse lepingu või selle lisalepingute rakendamisest tulenevaid tehnilisi küsimusi;
- tagada foorum, kus pooled saavad vahetada teavet, arutada parimaid tavasid ja jagada rakendamise kogemusi;
- luua, jälgida, koordineerida ja saata laiali töörühmi ning
- tagada foorum konsultatsioonideks kaubandus- ja koostöölepingu artikli 738 lõike 7 kohaselt.

[1] ELT L 149, 30.4.2021, lk 10–2539.

Vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõikele 10 ning erandina selle artikli 8 lõikest 9 võib kalanduse erikomitee võtta vastu oma töökorra, mis reguleerib tema tööd, ja seda hiljem muuta.

Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 508 lõike 1 kohaselt võib kalanduse erikomitee eelkõige:

- luua kalavarude säästva majandamise arutelu- ja koostööfoorumi;
- kaaluda mitmeaastaste kaitse- ja majandamisstrateegiate väljatöötamist lubatud kogupüügi ja muude majandamismeetmete kindlaksmääramise alusena;
- töötada välja mitmeaastased strateegiad kvoodiväliste kalavarude kaitseks ja majandamiseks;
- kaaluda kalavarude majandamise ja kaitsmise meetmeid, sealhulgas kiireloomulisi meetmeid ja kalapüügi selektiivsuse tagamise meetmeid;
- kaaluda lähenemisviise teaduslikel ja kalavarude majandamise eesmärkidel vajalike andmete kogumisele, selliste andmete (sh järelevalve, kontrolli ja täitmise tagamiseks vajaliku teabe) jagamisele ning teadusasutustega konsulteerimisele seoses parimate kättesaadavate teaduslike nõuannetega;
- kaaluda meetmeid, et tagada kohaldatavate eeskirjade täitmine, sealhulgas ühiseid kontrolli-, järelevalve- ja seireprogramme ning andmete vahetamist, et hõlbustada püügivõimaluste kasutamise järelevalvet ning kontrolli ja täitmise tagamist;
- töötada välja suunised erikalavarude ajutise lubatud kogupüügi kindlaksmääramiseks;
- valmistada ette iga-aastased konsultatsioonid;
- kaaluda küsimusi, mis on seotud lossimissadamate määramisega, sealhulgas sellega, et pooled teataksid õigel ajal sellistest määramistest ja nendesse tehtud muudatustest;
- koostada ajakava uutest kalavarude majandamise meetmetest teatamiseks ning nende laevade nimekirjade edastamiseks, mille jaoks soovitakse saada püügiluba või kalalaevatunnistust, samuti teise lepinguosalise teavitamiseks enne kaubandus- ja koostöölepingu 37. lisas loetletud kalavarude lubatud kogupüügi (TAC) kindlaksmääramist või muutmist;
- luua foorum konsultatsioonideks edasiste juurdepääsu eritingimuste üle, mis on seotud a) kokkulepitud kalapüügivõimalustega, b) kvoodiväliseid kalavarusid käsitlevate mitmeaastaste strateegiatega ning c) tehniliste ja kaitsemeetmetega, ja nõuandefoorum konsultatsioonideks kaubandus- ja koostöölepingu artikli 506 lõikes 4 käsitletud küsimustes;
- töötada välja suunised, et toetada vetele juurdepääsu praktilist kohaldamist (kaubandus- ja koostöölepingu artikkel 500);
- töötada välja mehhanism, mille abil saavad pooled vabatahtlikult üks kord igal aastal kanda üle püügivõimalusi; ning
- kaaluda kaubandus- ja koostöölepingu artikli 502 (Guernsey sõltkonna, Jersey sõltkonna ja Mani saare vetele juurdepääsu erikord) kohaldamist ja rakendamist ning artikli 503 (kalandustoodete impordist ja otse lossimisest teatamise perioodid) kohaldamist ja rakendamist.

2.3. Kalanduse erikomitee kavandatavad aktid

Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 508 lõike 2 kohaselt võib kalanduse erikomitee võtta vastu akte või meetmeid, sealhulgas otsuseid ja soovitusi järgmise kohta:

- poolte vahel pärast kaubandus- ja koostöölepingu artikli 498 kohaseid konsultatsioone kokku lepitud registreerimisküsimused;
- kaubandus- ja koostöölepingu artikli 508 lõike 1 punktides b, c, d, e, f, g, i, j, l, m ja n osutatud küsimused;
- kaubandus- ja koostöölepingu artikli 496 lõikes 2 osutatud varasemate rahvusvaheliste kohustuste loetelu muutmine;
- kaubandus- ja koostöölepingu kalanduse rubriigi kohast kalavarude säästvat majandamist käsitleva koostöö muud aspektid ning
- kaubandus- ja koostöölepingu artikli 510 kohase läbivaatamise üksikasjad.

Selliste meetmete eesmärk on rakendada kaubandus- ja koostöölepingu kalanduse rubriiki.

3. ELI NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 218 lõikele 9 võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal vastu seisukoha, mis võetakse liidu nimel kalanduse erikomitees kaubandus- ja koostöölepingu artikli 508 lõike 2 alusel vastu võetud otsuste suhtes.

Kalanduse erikomitees võetavad seisukohad tuleks kindlaks määrata kaheastmelist lähenemisviisi kasutades. Esiteks tuleks nõukogu otsuses sätestada ELi seisukoha juhtpõhimõtted ja suunad mitmeks aastaks. Teiseks tuleks iga koosoleku puhul, kus kalanduse erikomiteel võidakse paluda vastu võtta õigusliku toimega akte või meetmeid, seisukohta täiendada mitteametlike dokumentidega, mille koostab komisjon ja mida arutatakse nõukogu töörühmas.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on määrata kindlaks ELi seisukoht kalanduse erikomitees. Ettepanekuga rakendatakse ühise kalanduspoliitika põhimõtteid ja suuniseid, mis on sätestatud määruses (EL) nr 1380/2013, eelkõige selle artiklites 2, 28 ja 33. Samuti rakendatakse sellega mitmeaastaseid kavasid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määruses (EL) 2018/973, millega kehtestatakse Põhjamere põhjalähedaste kalavarude püügi mitmeaastane kava,[2] ja määruses (EL) 2019/472, millega kehtestatakse läänepiirkonna vetes püütavate kalavarude mitmeaastane kava[3].

Ettepanek on kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 494 sätestatud eesmärkide ja põhimõtetega ning selles võetakse arvesse kaubandus- ja koostöölepingu kalandusrubriigi eripära. Ettepanek hõlmab ka kalanduse erikomitees võetava ELi seisukoha iga-aastaste täpsustuste standardmenetlust.

---

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/973, millega kehtestatakse Põhjamere põhjalähedaste kalavarude ja nende varude püügi mitmeaastane kava, täpsustatakse Põhjamerel kehtiva lossimiskohustuse täitmise üksikasjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 676/2007 ja (EÜ) nr 1342/2008 (ELT L 179, 16.7.2018, lk 1–13).

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/472, millega kehtestatakse läänepiirkonna vetes ja sellega piirnevates vetes püütavate kalavarude majandamise ja nende kalavarude püügi mitmeaastane kava ning millega muudetakse määrusi (EL) 2016/1139 ja (EL) 2018/973 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007 ja (EÜ) nr 1300/2008 (ELT L 83, 25.3.2019, lk 1–17).

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 10 ja nõukogu otsusega (EL) 2021/689[4] tuleb Euroopa Parlamenti kalanduse erikomitee tegevusest viivitamata ja täielikult teavitada, järgides konfidentsiaalsuse säilitamiseks vajalikku korda. Üldjuhul esitab komisjon Euroopa Parlamendile teabe vastutava parlamendikomisjoni kaudu. Selline teave peaks hõlmama teabe- ja aruandekoosolekuid enne ja pärast kalanduse erikomitee koosolekuid ning kõigi selle komitee koosolekutega seotud dokumentide jagamist samal ajal, kui komisjon jagab neid nõukoguga.

Need töömeetodid peavad põhinema liidu institutsioonide lojaalse koostöö põhimõttel, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 13 lõikes 2.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et nõukogu võtab vastu otsuse, millega kehtestatakse *lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku*.

„Õigusliku toimega aktid“ hõlmavad õigusakte, millel on õiguslik toime kõnealust asutust reguleeriva rahvusvahelise õiguse eeskirjade alusel, ja akte, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad otsustavalt mõjutada ELi seadusandja poolt vastu võetud õigusaktide sisu“[5].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kalanduse erikomitee on rahvusvahelise lepinguga, nimelt kaubandus- ja koostöölepinguga loodud organ.

Kalanduse erikomitee poolt vastu võetud meetmed võivad olla lepinguosalistele siduvad vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu artiklile 10, milles on sätestatud: „Partnerlusnõukogu või vajaduse korral komitee vastu võetud otsused on pooltele ning kõigile käesoleva lepingu ja selle lisalepingute alusel loodud organitele, sealhulgas kuuenda osa I jaotises osutatud vahekohtule siduvad. Soovitused ei ole siduvad.“

Kalanduse erikomitee soovitused ja muud selle poolt vastuvõetud aktid või meetmed võivad otsustavalt mõjutada liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu, isegi kui neil ei ole siduvat mõju rahvusvahelise õiguse alusel. Kalanduse erikomitee vastu võetud õigusaktid või meetmed ei täienda ega muuda kaubandus- ja koostöölepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

---

[4] Nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsus (EL) 2021/689 ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu ja Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 149, 30.04.2021, lk 2–9).

[5] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks, mistõttu teine on pelgalt kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna puhul vajalik õiguslik alus.

Kui kavandatava aktiga taotletakse mitut eesmärki või reguleeritakse mitut valdkonda, mis on üksteisega lahutamatult seotud ning millest ükski ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega, tuleb erandina nimetada ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõigusliku alusena mitu vastavat õiguslikku alust.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava otsuse peamine eesmärk ja sisu on seotud kalandusega. Käesolevas seisukohas kajastatavate põhimõtete kehtestamise õiguslik alus on määrus (EL) nr 1380/2013.

Seetõttu põhineb kavandatav otsus ELi toimimise lepingu artiklil 43.

4.3. Järeldus

Kavandatava otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 43 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

2021/0174 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ajavahemikuks 2021–2026 kalanduse erikomitees, mis on loodud ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 43 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu võttis 29. aprillil 2021 vastu otsuse (EL) 2021/689[6] ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu[7] (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“) sõlmimise kohta. Nimetatud leping jõustus 1. mail 2021.

(2) Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 1 punktiga q loodi kalanduse erikomitee. Selle pädevused on sätestatud kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõikes 4.

(3) Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 4 punktiga f on kalanduse erikomiteele antud õigus luua, jälgida, koordineerida ja saata laiali töörühmi.

(4) Vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõikele 10 ning erandina artikli 8 lõikest 9 võib kalanduse erikomitee võtta vastu oma töökorra, mis reguleerib tema tööd, ja seda hiljem muuta.

(5) Kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 508 on esitatud mittetäielik loetelu kalanduse erikomitee ülesannetest ja pädevusvaldkondadest.

(6) Kalanduse erikomitee vastutab selliste meetmete, sealhulgas otsuste ja soovituste vastuvõtmise eest, millega toetatakse kaubandus- ja koostöölepingu artikli 494 eesmärke, eelkõige koostööd, millega tagatakse, et ühiste kalavarude püük lepinguosaliste vetes oleks pikas perspektiivis majanduslikult jätkusuutlik ning aitaks saavutada majanduslikku ja sotsiaalset kasu, austades samal ajal täielikult iseseisvate rannikuriikide õigusi ja kohustusi, mida lepinguosalised teostavad, ning eesmärki kasutada ühiseid kalavarusid määral, mis aitab hoida ja järk-järgult taastada püütavate liikide populatsioonide biomassi maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tagamiseks vajalikust kõrgemal tasemel. Sellised meetmed võivad muutuda liidule siduvaks.

[6] ELT L 149, 30.4.2021, lk 2.
[7] ELT L 149, 30.4.2021, lk 10.

(7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1380/2013[8] on sätestatud, et liit peab tagama selle, et püügitegevus ja vesiviljelus on keskkonna seisukohast pikaajaliselt jätkusuutlikud ning neid majandatakse sellisel viisil, mis on kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saavutamise ja toiduvarude kättesaadavuse toetamise eesmärkidega. Määruses on ka sätestatud, et liit peab parimate kättesaadavate teaduslike nõuannete põhjal võtma kalavarude kaitse- ja majandamismeetmeid, toetama teaduslike nõuannete ja teadmiste edasiarendamist, lõpetama järk-järgult tagasiheite ja edendama püügimeetodeid, mis aitavad kaasa selektiivsemale kalapüügile, soovimatu saagi võimalikult suurele vältimisele ja vähendamisele ning sellisele kalapüügile, millel on väike mõju mereökosüsteemile ja kalavarudele. Määruses (EL) nr 1380/2013 on konkreetselt sätestatud, et liit peab neid eesmärke ja põhimõtteid kohaldama oma kalandusalastes välissuhetes.

(8) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel kalanduse erikomitee koosolekutel võetav seisukoht seoses kalanduse erikomitee aktidega, mis on liidu jaoks siduvad või mis võivad otsustavalt mõjutada liidu õiguse sisu.

(9) Euroopa Parlamenti tuleb ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 10 kohaselt teavitada viivitamata ja täielikult, et võimaldada tal kasutada täiel määral oma õigusi kooskõlas aluslepingutega.

(10) Arvestades kaubandus- ja koostöölepinguga hõlmatud kalavarude muutuvat iseloomu ja sellest tulenevat vajadust võtta liidu seisukohas arvesse uut arengut, sealhulgas uut teaduslikku ja muud asjakohast teavet, mis esitatakse enne kalanduse erikomitee koosolekuid või nende käigus, tuleks kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 13 lõikes 2 sätestatud liidu institutsioonide vahelise lojaalse koostöö põhimõttega kehtestada ajavahemikuks 2021–2026 kord liidu seisukoha iga-aastaseks täpsustamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 1 punkti q alusel moodustatud kalanduse erikomitee koosolekutel liidu nimel võetav seisukoht sätestatakse I ja II lisas.

Artikkel 2

Kalanduse erikomitee koosolekutel võetava, artiklis 1 osutatud liidu seisukoha täpsustused sätestatakse vastavalt III lisale.

Artikkel 3

Nõukogu annab artiklis 1 osutatud liidu seisukohale hinnangu ja vajaduse korral vaatab selle komisjoni ettepaneku põhjal läbi 30. juuniks 2026.

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

[8] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja